

2023- yil yanvar-avgust oylari uchun
dastlabki ma'lumot

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi bo'limi:
(76) 225-65-74

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi.

Surxondaryo viloyatida bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, **2023-** yil yanvar-avgust oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) **208 298,4 ming AQSH** dollariga yetdi va **2022-** yilning yanvar-avgust oylariga nisbatan **55 707,1 ming AQSH** dollariga yoki **21,1 %** ga kamaydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-avgust, ming AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2023- y.: **208 298,4**
(2022- y.: **264 005,5**)

Eksport

2023- y.: **133 666,0** *Tovarlar: 130 081,5*
(2022- y.: **148 133,1**) *Xizmatlar: 3 584,5*

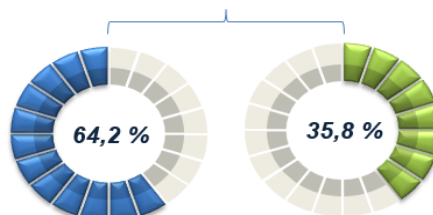
Import

2023- y.: **74 632,4** *Tovarlar: 74 119,0*
(2022- y.: **115 872,4**) *Xizmatlar: 513,4*

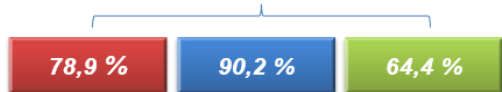
Saldo

2023- y.: **59 033,6**
(2022- y.: **32 260,7**)

Ulushi

O'zgarish sur'ati

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

TSAda eksport hajmi **133 666,0** ming AQSH dollariga (**9,8 %** ga kamaydi) va import hajmi **74 632,4** ming AQSH dollariga (**35,6 %** ga kamaydi). Hisobot davrida **59 033,6** ming AQSH dollari qiymatida aktiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR (2023- yil yanvar-avgust, ming AQSH dollari)

<p>Pokiston</p> <p>TSA – 50 495,8</p> <p>Eksport: 37 593,8 Import: 12 902,0</p> <p> 24,2 %</p>	<p>XXR</p> <p>TSA – 47 056,9</p> <p>Eksport : 24 567,6 Import : 22 489,2</p> <p> 22,6 %</p>	<p>Afg‘oniston</p> <p>TSA – 36 541,0</p> <p>Eksport : 35 871,4 Import : 669,6</p> <p> 17,5 %</p>	<p>Rossiya Federatsiyasi</p> <p>TSA – 16 429,0</p> <p>Eksport : 12 117,0 Import : 4 312,0</p> <p> 7,9 %</p>	<p>Qozog‘iston</p> <p>TSA – 13 861,7</p> <p>Eksport : 5 927,4 Import : 7 934,3</p> <p> 6,7 %</p>
<p>Turkiya</p> <p>TSA – 10 889,2</p> <p>Eksport : 5 253,4 Import : 5 635,8</p> <p> 5,2 %</p>	<p>Tojikiston</p> <p>TSA – 8 124,8</p> <p>Eksport : 2 613,2 Import : 5 511,6</p> <p> 3,9 %</p>	<p>Italiya</p> <p>TSA – 3 792,5</p> <p>Eksport : 0,6 Import : 3 791,9</p> <p> 1,8 %</p>	<p>Hindiston</p> <p>TSA – 2 899,4</p> <p>Eksport : 1 113,0 Import : 1 786,4</p> <p> 1,4 %</p>	<p>Germaniya</p> <p>TSA – 2 217,7</p> <p>Eksport : 469,6 Import : 1 748,1</p> <p> 1,1 %</p>

Surxondaryo viloyati jahonning **53** mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Pokistonda (**24,2 %**), XXRda (**22,6 %**), Afg'onistonda (**17,5 %**), Rossiyada (**7,9 %**), Qozog'istonda (**6,7 %**), Turkiyada (**5,2 %**), Tojikiston (**3,9 %**), Italiyada (**1,8 %**), Hindistonda (**1,4 %**) va Germaniyada (**1,1 %**) qayd etilgan.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni iqtisodiy-ijtimoiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

Xususan, Tojikiston, Turkmaniston, Qirg'iz Respublikasi va Qozog'iston kabi qo'shni davlatlar bilan TSAda so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti.

TASHQI SAVDO PROFITSITI BO'LGAN 14 TA DAVLAT

(2023- yil yanvar-avgust, ming AQSH dollari)

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha **20** ta yirik hamkor-davlatlar orasidan **10** ta davlatda ijobiy tashqi savdo balansi kuzatilgan. Xususan, Afg'oniston, Pokiston, Rossiya, XXR, Eron, Polsha, Ozarbayjon, Qirg'iz Respublikasi, BAA va Belarus davlatlari shular jumlasidandir. Qolgan **10** ta davlatlar bilan manfiy tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-avgust, ming AQSH dollari)

	Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
	Pokiston	29 170,0	45 420,5	50 495,8
	<i>Eksport</i>	23 135,6	25 153,4	37 593,8
	<i>Import</i>	6 034,4	20 267,1	12 902,0
	XXR	110 257,2	63 439,5	47 056,9
	<i>Eksport</i>	53 633,7	38 185,0	24 567,6
	<i>Import</i>	56 623,6	25 254,5	22 489,2
	Afg'oniston	12 887,5	12 698,1	36 541,0
	<i>Eksport</i>	12 638,8	12 280,8	35 871,4
	<i>Import</i>	248,8	417,3	669,6
	Rossiya	31 368,2	54 863,5	16 429,0
	<i>Eksport</i>	13 391,5	16 779,6	12 117,0
	<i>Import</i>	17 976,6	38 083,9	4 312,0
	Qozog'iston	26 238,4	30 931,5	13 861,7
	<i>Eksport</i>	5 390,1	23 549,2	5 927,4
	<i>Import</i>	20 848,4	7 382,3	7 934,3
	Turkiya	18 193,9	17 805,0	10 889,2
	<i>Eksport</i>	8 758,2	12 973,0	5 253,4
	<i>Import</i>	9 435,7	4 832,0	5 635,8
	Tojikiston	6 346,9	7 933,8	8 124,8
	<i>Eksport</i>	3 365,0	1 991,0	2 613,2
	<i>Import</i>	2 981,9	5 942,8	5 511,6
	Italiya	1 557,9	409,2	3 792,5
	<i>Eksport</i>	-	-	0,6
	<i>Import</i>	1 557,9	409,2	3 791,9
	Hindiston	1 067,7	3 283,0	2 899,4
	<i>Eksport</i>	53,4	523,6	1 113,0
	<i>Import</i>	1 014,3	2 759,5	1 786,4
	Germaniya	5 239,9	2 288,5	2 217,7
	<i>Eksport</i>	131,2	1 437,3	469,6
	<i>Import</i>	5 108,7	851,2	1 748,1

	Davlatlar	2021- y.	2022- y.	2023- y.
	Eron	4536,1	4770,6	2096,2
	<i>Eksport</i>	213,3	3841,6	1310,0
	<i>Import</i>	4322,8	929,0	786,3
	Niderlandiya	173,2	35,1	1643,1
	<i>Eksport</i>	-	0,2	0,4
	<i>Import</i>	173,2	34,9	1642,7
	Polsha	285,4	499,1	1438,7
	<i>Eksport</i>	103,9	413,1	1069,9
	<i>Import</i>	181,5	86,0	368,8
	Belarus	1167,5	1642,3	1014,4
	<i>Eksport</i>	406,1	1362,5	702,0
	<i>Import</i>	761,4	279,8	312,4
	Turkmaniston	1183,4	1008,4	994,5
	<i>Eksport</i>	223,4	309,8	171,0
	<i>Import</i>	960,0	698,6	823,5
	Koreya Respublikasi	1252,6	1122,1	849,7
	<i>Eksport</i>	-	13,5	-
	<i>Import</i>	1252,6	1108,6	849,7
	Litva	146,1	2032,9	742,7
	<i>Eksport</i>	-	-	0,2
	<i>Import</i>	146,1	2032,9	742,6
	Vetnam	-	-	739,3
	<i>Eksport</i>	-	-	739,2
	<i>Import</i>	-	-	0,1
	Ozərbayjon	996,7	1181,0	729,3
	<i>Eksport</i>	920,3	1181,0	729,3
	<i>Import</i>	76,4	-	-
	Qirg'iz Respublikasi	4040,4	7391,5	711,4
	<i>Eksport</i>	3297,0	6458,6	638,7
	<i>Import</i>	743,4	933,0	72,7

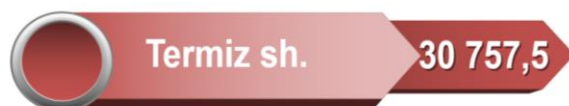

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023- yil yanvar-avgust)*

	Hajm ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	208 298,4	78,9	100,0
Termiz sh.	30 757,5	93,3	14,8
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	6 037,8	58,1	2,9
Angor	13 645,7	133,1	6,6
Bandixon	3 710,9	91,7	1,8
Boysun	5 144,3	79,3	2,5
Muzrabot	8 958,2	119,0	4,3
Denov	34 767,7	90,8	16,7
Jarqo'rg'on	16 710,9	62,0	8,0
Qumqo'rg'on	6 833,5	91,0	3,3
Qiziriq	10 109,5	81,6	4,9
Sariosiyo	12 723,9	33,4	6,1
Termiz	21 218,1	77,6	10,2
Uzun	12 886,1	78,4	6,2
Sherobod	15 583,3	108,7	7,5
Sho'rchi	7 866,1	72,8	3,8

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

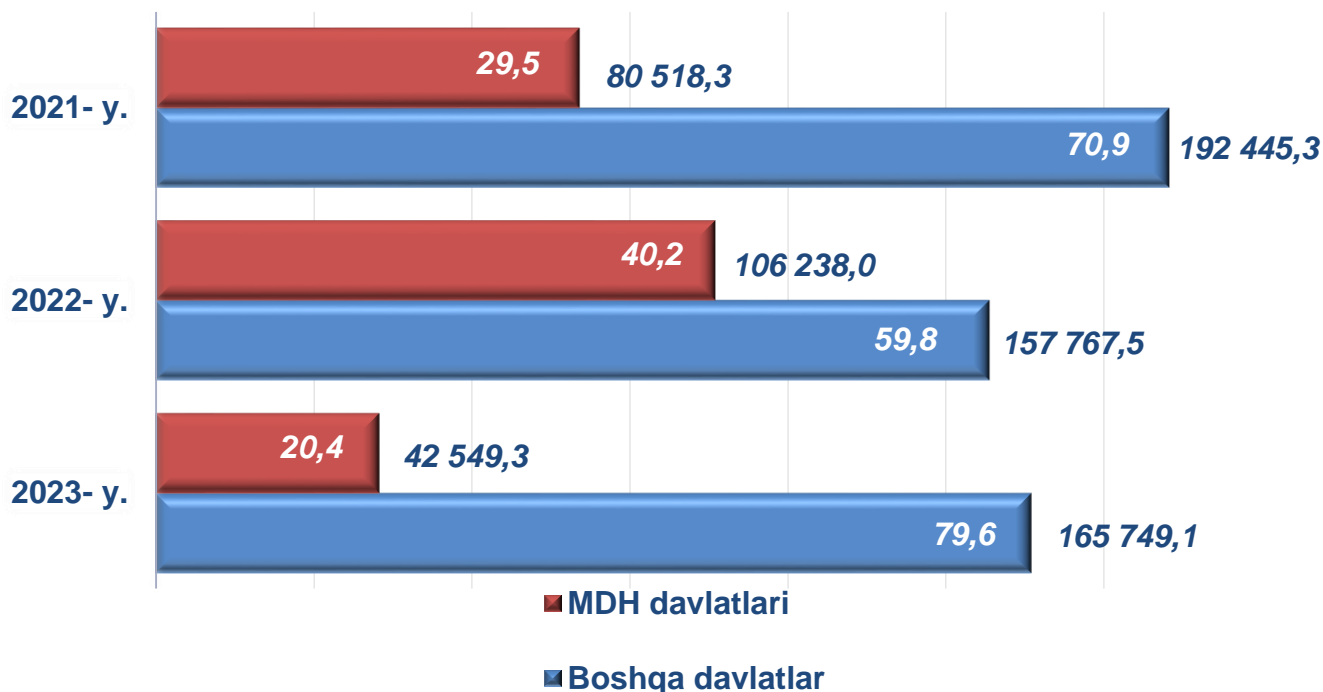
Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Surxondaryo viloyatida tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Denov tumani **16,7 %** ulush bilan **37 767,7** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Bandixon tumanida **1,8 %** ulush bilan **3 710,9** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI (yanvar-avgust, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-avgust oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **29,5** % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2022- yilning mos davriga nisbatan **19,8** % ga kamayib, so'ngi uch yilda eng past ko'rsatkichni qayd etdi.

Surxondaryo viloyatining boshqa xorijiy davlatlar bilan TSA 2023- yilning yanvar-avgust oylarida 2022- yilning mos davriga nisbatan **19,8** % ga ko'paydi va jami TSA'dagi ulushi **79,6** % ni tashkil etdi.

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2023- yil yanvar-avgust holatiga ko'ra, **42 549,3** ming AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport **23 519,2** ming AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import **19 030,1** ming AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATINING MDH DAVLATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI (2023- yil yanvar-avgust, ming AQSH dollari)

Rossiya Federatsiyasi

TSA – 16 429,0
Eksport – 12 117,0
Import – 4 312,0

Qozog'iston

TSA – 13 861,7
Eksport – 5 927,4
Import – 7 934,3

Tojikiston

TSA – 8 124,8
Eksport – 2 613,2
Import – 5 511,6

Belarus Respublikasi

TSA – 1 014,4
Eksport – 702,0
Import – 312,4

Turkmaniston

TSA – 994,5
Eksport – 171,0
Import – 823,5

Ozarbajjon

TSA – 729,3
Eksport – 729,3
Import – 0,0

Qirg'iz Respublikasi

TSA – 711,4
Eksport – 638,7
Import – 72,7

Ukraina

TSA – 413,0
Eksport – 349,5
Import – 63,5

Armaniston

TSA – 246,1
Eksport – 246,1
Import – 0,0

Moldova Respublikasi

TSA – 25,1
Eksport – 25,1
Import – 0,0

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (**38,6 %**), Qozog'iston (**32,6 %**) hamda Tojikiston (**19,1 %**) davlatlari bilan qayd etildi.

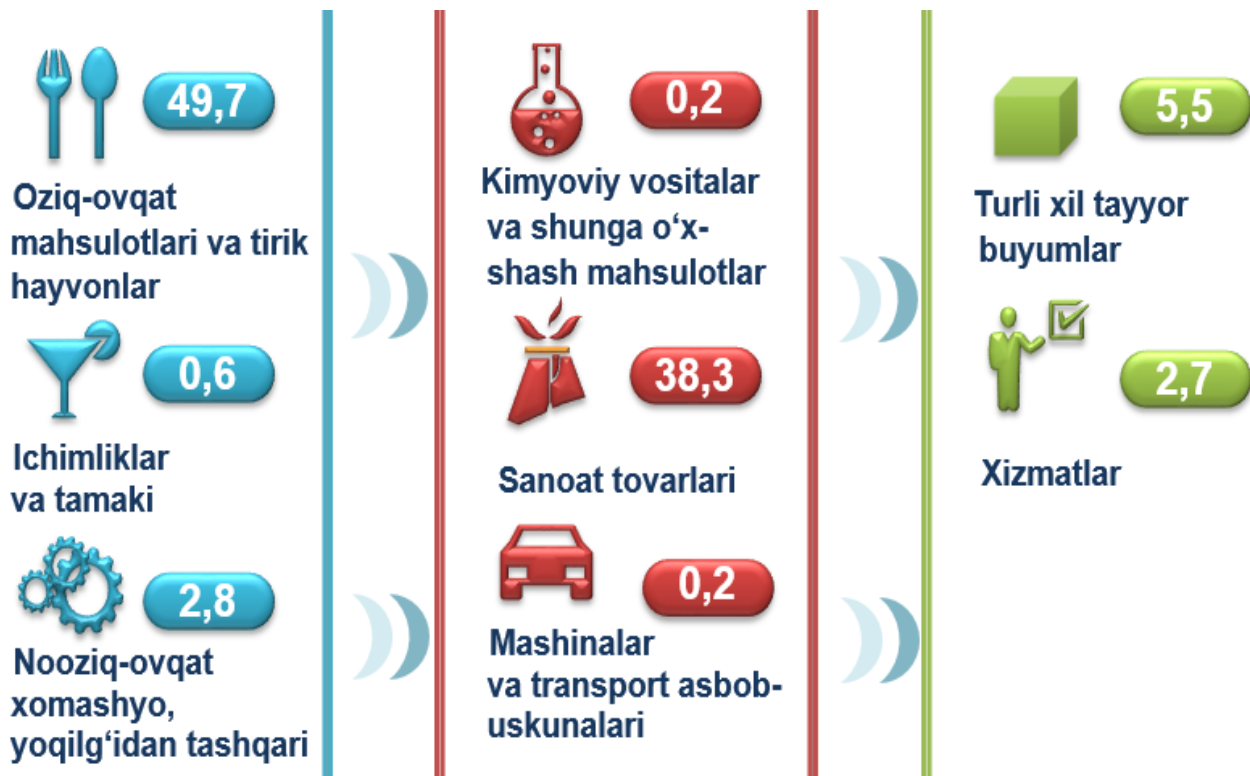
SURXONDARYO VILOYATINING EKSPORTI

Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida Surxondaryo viloyatida eksportyorlar soni **239** taga yetdi va ular tomonidan **133 666,0** ming AQSH dollari qiymatidagi (2022- yilning mos davriga nisbatan **9,8 %** ga kamaydi) tovar va xizmatlar eksport qilindi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (2023- yil yanvar-avgust, ulushi % da)

O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasini (**keyingi o'rinlarda TIF TN**) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (**keyingi o'rinlarda – XSST**) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni **XSST** bo'yicha kodlashtirish, **TIF TN** va **XSST** o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI

(yanvar-avgust, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami eksport	148 133,1	133 666,0	116,0	90,2	100	100
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	69 435,1	66 429,6	156,9	95,7	46,9	49,7
Ichimliklar va tamaki	10,5	844,4	3,6	80,6 m.	-	0,6
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	6 362,1	3 786,7	78,2	59,5	4,3	2,8
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	823,0	-	25,9 m.	-	0,6	-
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	211,0	-	-	-	0,1	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	197,5	194,4	2,5 m.	98,4	0,1	0,2
Sanoat tovarlari	65 586,8	51 207,0	93,0	78,1	44,3	38,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	99,4	216,3	48,4	2,2 m.	0,1	0,2
Turli xil tayyor buyumlar	3 261,8	7 403,1	2,3 m.	2,3 m.	2,2	5,5
Xizmatlar	2 146,0	3 584,5	78,0	167,0	1,4	2,7

Eksport tarkibida tovarlar ulushi **97,3 %** ni tashkil etib, ular oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**49,7 %**), sanoat tovarlari (**38,3 %**) va turli xil tayyor buyumlar (**5,5 %**) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-avgust)

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	51 325,1	76,6
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	15 064,7	18,3 m.
Qaxva, choy, kakao, ziravorlar	20,7	2,5
Tirik hayvonlar, 03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	10,3	-
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	7,8	3,9
Shakar, shakardan mahsulotlari va asal	1,0	28,7
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	844,4	80,6 m.
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindilari	3 786,7	59,5
Xayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	1 474,3	70,2
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	1 305,4	2,8 m.
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom - ashyo va mineral xomashyo (ko'mir,neft va qimmat baho toshlardan tashqari)	758,1	24,7
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Bo'yoqlar, taninlar va bo'yoqlar	185,6	125,1
Noorganik kimyoviy moddalar	4,1	16,4 m.
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	2,6	86,7
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari;hojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	1,4	3,3
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashina va uskunalar, boshqa nomga ega bo'lmagan va boshqa nomdagi mashinalar qismlari.	204,3	11,5 m.
Avtomobillar (xavo podushkalaridagi transport vositalari xam)	5,7	8,5
Aniq soxalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	3,4	36,8

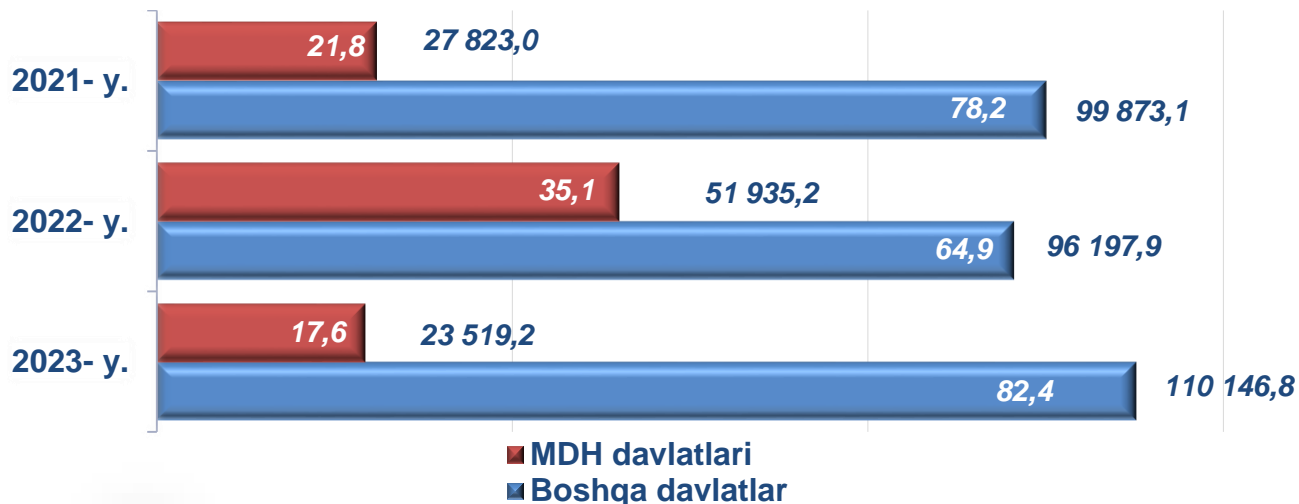
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022-yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	49 739,2	79,8
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tafsiflanmagan	1 022,8	145,4
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	376,9	2,1 m.
Metaldan tayyorlangan buyumlar boshqa joyda tafsiflanmagan	63,8	2,9
Mantar va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	4,1	1,9
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	0,1	7,3
Xizmatlar		
Transport xizmatlari	1 091,5	121,2
Moliyaviy xizmatlar	993,3	6,2 m.
Telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari	633,5	-
Sayohat	534,3	58,1
Boshqa biznes xizmatlari	331,9	198,7
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	6863,1	2,5 m.
Boshqa turdagi maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	400,3	2341,1 m.
Poyabzal	118,1	4,0 m.
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, matraslar, matraslar, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	20,9	4,5
Har xil tayyor mahsulotlar	0,7	15,7

O'zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda - tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo'lsa, jo'natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

2023- yilning yanvar-avgust oylarida MDH mamlakatlarga **23 519,2** ming AQSH dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qililib, jami eksportning **18,5 %** ini tashkil etdi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-avgust, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-avgust oylarida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Pokiston, Afg'oniston, XXR, Rossiya, Qozog'iston, Turkiya va Tojikiston kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi **92,7 %** ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI

(2023- yil yanvar-avgust, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-avgust, yillar kesimida)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Pokiston	25 153,4	37 593,8	108,7	149,5	2	1
Afg'oniston	12 280,8	35 871,4	97,2	2,9 m.	6	2
XXR	38 185,0	24 567,6	71,2	64,3	1	3
Rossiya	16 779,6	12 117,0	125,3	72,2	4	4
Qozog'iston	23 549,2	5 927,4	4,4 m.	25,2	3	5
Turkiya	12 973,0	5 253,4	148,1	40,5	5	6
Tojikiston	1 991,0	2 613,2	59,2	131,2	9	7
Eron	3 841,6	1 310,0	18,0 m.	34,1	8	8
Hindiston	523,6	1 113,0	9,8 m.	2,1 m.	13	9
Polsha	413,1	1 069,9	4,0 m.	2,6 m.	14	10
Vetnam	-	739,2	-	-	-	11
Ozarbayjon	1 181,0	729,3	128,3	61,7	12	12
Belarus	1 362,5	702,0	3,4 m.	51,5	11	13
Qirg'iz Respublikasi	6 458,6	638,7	195,9	9,9	7	14
BAA	385,9	519,8	2,3 m.	134,7	15	15
Germaniya	1 437,3	469,6	11,0 m.	32,7	10	16
Iroq	359,1	398,8	4,0 m.	111,1	16	17
Ukraina	193,1	349,5	23,3	181,1	18	18
Armeniya	88,8	246,1	-	2,8 m.	23	19
Turkmaniston	309,8	171,0	138,7	55,2	17	20

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2023- yil yanvar-avgust)*

	Hajm Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	133 666,0	90,2	100
Termiz sh.	7 453,2	130,1	5,6
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	4 331,8	56,5	3,2
Angor	8 433,3	85,1	6,3
Bandixon	3 693,0	116,1	2,8
Boysun	4 599,5	90,4	3,4
Muzrabot	6 431,9	99,0	4,8
Denov	17 255,4	73,3	12,9
Jarqo'rg'on	12 287,9	58,0	9,2
Qumqo'rg'on	6 379,8	96,6	4,8
Qiziriq	8 839,5	144,5	6,6
Sariosiyo	9 729,6	2,4 m.	7,3
Termiz	13 802,8	78,2	10,3
Uzun	9 046,6	76,7	6,8
Sherobod	13 390,2	109,8	10,0
Sho'rchi	6 999,6	103,8	5,2

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Viloyatimiz eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Denov tumani **12,9 %** bilan **17 255,4** ming AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Bandixon **2,8 %** bilan **3 693,0** ming AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

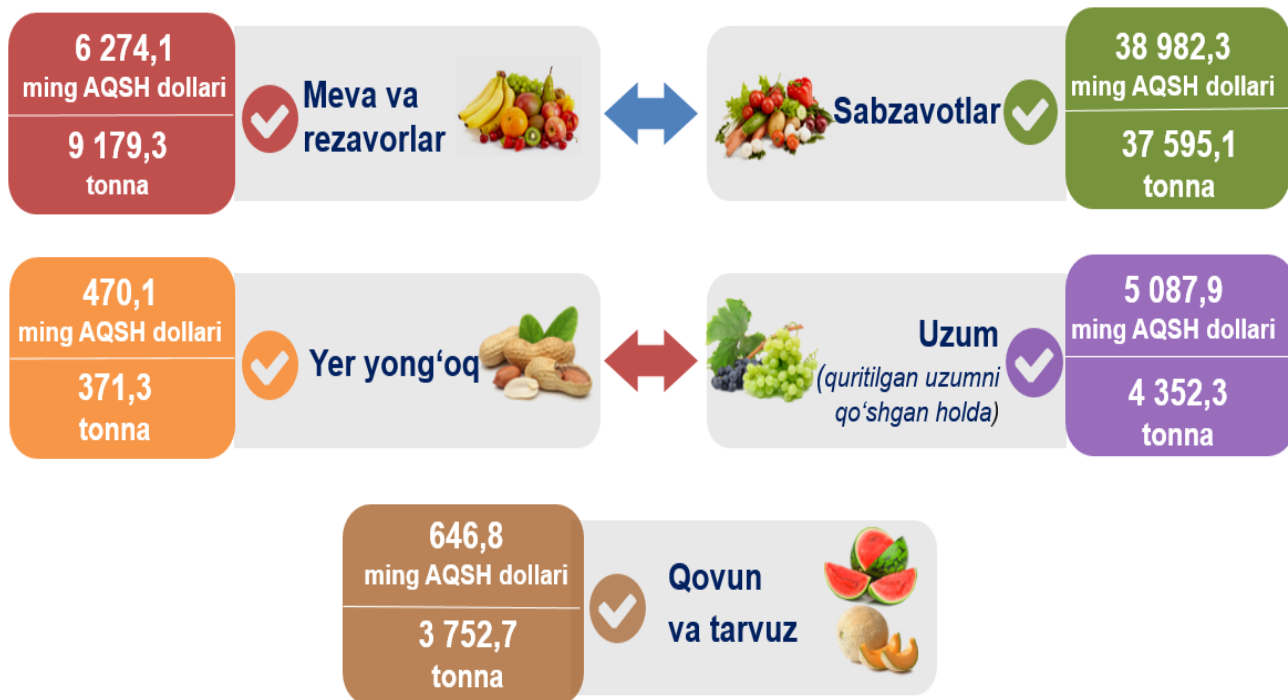
Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2023- yil yanvar-avgust oylarida **55 250,7** tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich 2022- yilning mos davriga nisbatan **43,8 %** ga yoki **19 155,6** tonnaga kamaydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston (**48,3 %**), Afg'oniston (**11,6 %**), Rossiya (**10,6 %**), XXR (**10,2 %**) hamda Qozog'iston (**9,2 %**) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

2023- yil yanvar-avgust oylarida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan **51 461,2** ming AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2022- yilning mos davriga nisbatan **27,1 %** ga kamaydi va jami eksportdagi ulushi **38,5 %** ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2023- yil yanvar-avgust, o'zgarish sur'atlari, qiymatga nisbatan)

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2023- yil yanvar-avgust)

Davlatlar	tonna	Ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
Pokiston	7 388,0	24 874,1	48,3
Afg'oniston	7 408,4	5 968,2	11,6
Rossiya	7 208,3	5 445,8	10,6
XXR	5 314,0	5 263,6	10,2
Qozog'iston	22 248,6	4 738,3	9,2
Eron	1 061,5	1 256,9	2,4
Belarus	1 220,9	697,6	1,4
Germaniya	195,7	468,9	0,9
Polsha	871,5	447,8	0,9
Iroq	251,4	394,6	0,8
Ukraina	650,6	347,9	0,7
Ozərbayjon	228,2	312,2	0,6
BAA	253,3	307,8	0,6
Turkiya	202,0	303,6	0,6
Turkmaniston	114,5	151,4	0,3
Tojikiston	339,8	127,4	0,2
AQSh	17,3	108,6	0,2
Latviya	94,5	105,9	0,2
Gruziya	64,8	81,1	0,2
Boshqa davlatlar	117,4	59,3	0,1

* qiymat ifodasidan

2023- yil yanvar-avgust oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta Pokistonga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining **48,3 %**).

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

So‘nggi yillarda yengil sanoatda yuqori qo‘shilgan qiymatdagi mahsulotlar ishlab chiqarish rivojlanib bormoqda. Yengil sanoat iqtisodiy jihatdan O‘zbekiston uchun muhim soha bo‘lgani holda, aholi bandligining yuqori darajasini, shuningdek, sanoat salohiyatiga hamda davlatimizning xalqaro nufuziga hissa qo‘shilishini ta‘minlaydi.

To‘qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xom-ashyosini o‘rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo‘shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2023- yil yanvar-avgust oylari yakuni bo‘yicha **57 752,6** ming AQSH dollarilik to‘qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning **43,2** % ini tashkil etib, o‘tgan yilga nisbatan **12,6** % ga kamaydi.

Eksport qilingan to‘qimachilik mahsulotlari tarkibida ip kalava (**43,6** %), gilamlar (**30,0** %), tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (**11,9** %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan dunyoning ta davlatiga eksport qilindi.

TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-avgust, ming AQSH dollari)

		2022- yil	2023- yil
Jami:		66 084,9	57 752,6
	Paxtadan yigirilgan ip	54 391,8	25 187,9
	Gilamlar	33,8	17 317,3
	Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	2 766,7	6 863,1
	Paxtadan gazlamalar	6 289,1	6 169,0
	Ipak va ipak mahsulotlari	2 091,6	1 783,9
	Boshqa to‘qimachilik mahsulotlari	511,9	431,5

DAVLATLAR KESIMIDA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-avgust, ming AQSH dollari)

	2022- yil	2023- yil	O‘shish sur‘ati, % da
Afg‘oniston	446,0	25 733,4	57,7 m.
XXR	36 940,7	19 301,2	52,2
Turkiya	11 989,1	4 604,8	38,4
Rossiya	6 895,0	4 023,1	58,3
Pokiston	4 143,1	961,9	23,2
Tojikiston	200,0	837,2	4,2 m.
Vetnam	-	739,0	-
Polsha	228,0	621,2	2,7 m.
Armeniya	88,8	246,1	2,8 m.
BAA	123,6	211,9	171,4
Qirg‘iz Respublikasi	2 755,0	191,0	6,9
Chexiya	-	119,3	-
Ozarbayjon	-	64,3	-
Eron Islom Respublikasi	1 574,6	53,1	3,4
Qozog‘iston	-	45,3	-
Germaniya	423,5	-	-
Belarus	70,3	-	-
Hindiston	150,2	-	-
Kanada	57,1	-	-

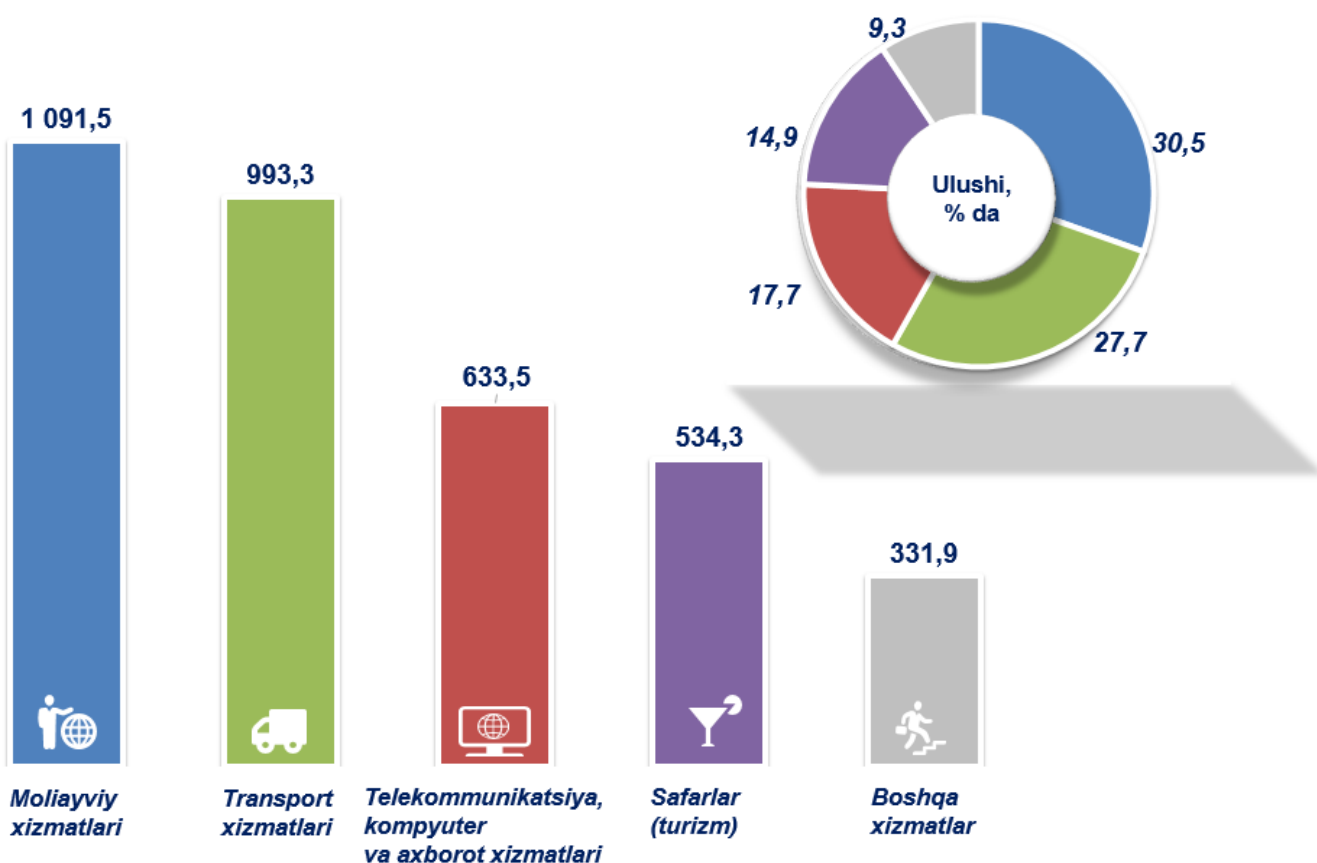
 To‘qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Afg‘oniston (**44,6 %** – **25 733,4** ming AQSH dollari), XXR (**33,4 %** – **19 301,2** ming AQSH dollari), Turkiya (**8,0 %** – **4 604,8** ming AQSH dollari) va Rossiya Federatsiyasi (**7,0 %** – **4 023,1** ming AQSH dollari) davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy yetilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o'z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o'z o'rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-avgust, ulushi, % da)

Xizmatlar eksporti hajmi **3 584,5** ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining **2,7** % ini tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan **67,0** % ga ko'paydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi moliyaviy (**30,5** %), transport (**27,7** %), telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari (**17,7** %), safarlar (turizm) (**14,9** %) va boshqa tadbirkorlik bilan bog'liq xizmatlar (**9,3** %) hissasiga to'g'ri kelgan.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI

2023- yilning yanvar-avgust oylarida import hajmi **74 632,4** ming AQSH dollarini va 2022- yilning mos davriga nisbatan **64,4 %** ni tashkil etdi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (**46,0 %**), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**24,7 %**), hamda sanoat tovarlari (**19,4 %**) hisobiga to‘g‘ri keldi.

XSST BO‘YICHA IMPORT TARKIBI (2023- yil yanvar-avgust, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko‘ra, 2023- yilning yanvar-avgust oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan **41 561,6** ming AQSH dollariga kamaydi va **74 119,0** ming AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa **513,4** ming AQSH dollariga yetdi.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI *(yanvar-avgust, yillar kesimida)*

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami import	115 872,4	74 632,4	79,8	64,4	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	29 449,2	18 450,4	183,7	62,7	25,4	24,7
Ichimliklar va tamaki	-	229,6	-	-	-	0,3
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	1 789,5	1 111,7	30,4	62,1	1,5	1,5
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	367,2	1 424,0	36,7	3,9 m.	0,3	1,9
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	46,0	347,6	4,0	7,6 m.	-	0,5
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	4 010,8	2 285,2	113,6	57,0	3,5	3,1
Sanoat tovarlari	45 572,6	14 472,1	87,8	31,8	39,3	19,4
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	32 171,4	34 301,3	52,1	106,6	27,8	46,0
Turli xil tayyor buyumlar	2 273,9	1 497,1	57,9	65,8	2,0	2,0
Xizmatlar	191,7	513,4	3,1 m.	2,7 m.	0,2	0,7

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2023- yil yanvar-avgust)

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	12 210,0	58,0
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	5 189,2	2,7 m.
Tirik hayvonlar, 03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	399,7	9,7
Hayvonlarga ozuqa (ishlov berilmagan donalardan tashqari)	313,7	36,3
Shakar, shakardan mahsulotlari va asal	150,7	12,6
Turli xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlari	140,8	199,9
Qaxva, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	46,2	53,9
Noziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	497,9	24,1 m.
Xayvonlar va o'simliklardan olinadigan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tavsiflanmagan	331,3	22,1
Probka va yog'och taxtalar	258,1	159,8
To'qimachilik tolalari (ustki va boshqa taroqsimon junlardan tashqari) va ularning chiqindilari (ip yoki matoga ishlov berilmagan)	12,6	-
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom - ashyo va mineral xomashyo (ko'mir, neft va qimmat baho toshlardan tashqari)	11,8	26,9
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	1 424,0	4,0 m.
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	1 544,6	103,3
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	155,4	49,7
Birlamchi bo'lmagan plastmassalar	148,7	13,9
Organik kimyoviy moddalar	114,8	38,3
Noorganik kimyoviy moddalar	95,2	5,3 m.
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga	79,6	150,3
O'g'itlar (272 guruhga kiritilganlardan tashqari)	74,0	21,0
Birlamchi shakldagi plastmassalar	49,7	13,6
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	23,3	51,2
Turli xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	886,6	109,8

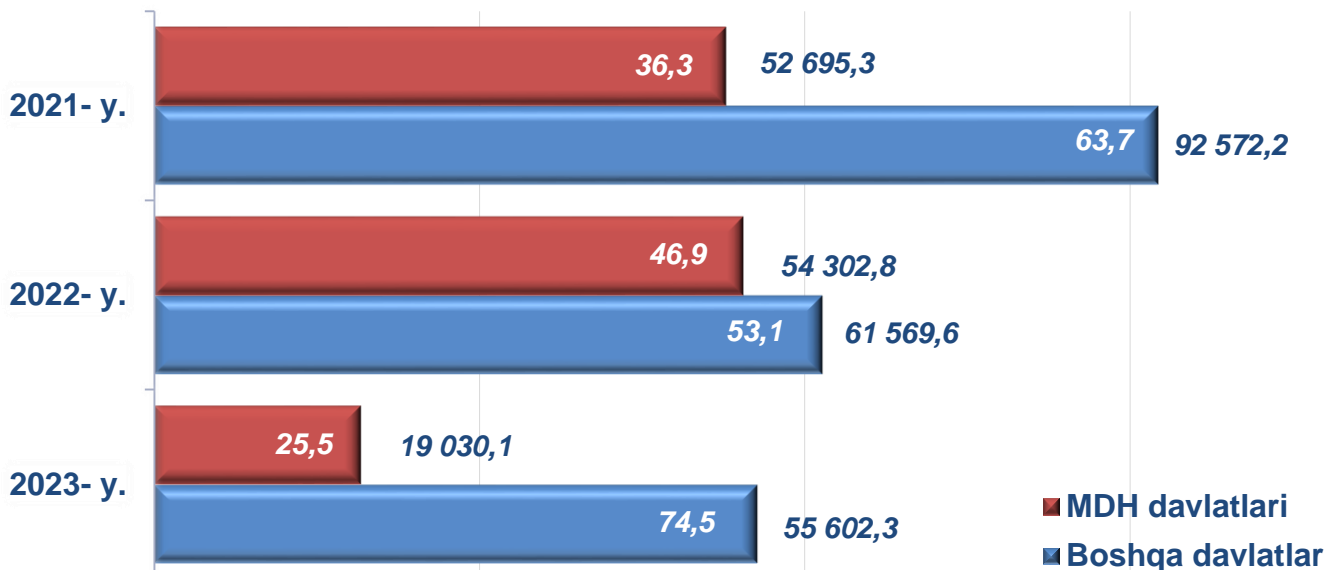
XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2022- yilga nisbatan, % da
Boshqa toifalarga kiritilmagan suv-kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalari blokli binolar, armatura va mahkamlash	343,2	29,7
Yo'l aksessuarlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	155,4	88,2
Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	94,9	75,8
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	14,0	2,8 m.
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar	2,0	59,5
Poyabzal	0,9	48,1
Sanoat tovarlari		
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	6 706,8	102,2
Cho'yan va po'lat	3 949,5	10,6
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	2 705,3	13,9 m.
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	662,0	92,6
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	254,1	49,7
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	97,7	70,2
Mantar va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar	78,1	166,2 m.
Rangli metallar	18,7	41,6
Mashinalar va transport asbob-uskunalar		
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	22 371,3	106,9
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	4 652,8	97,9
Avtomobillar (xavo podushkalaridagi transport vositalari xam)	3 830,6	114,1
Elektr mashinalari, apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari	2 270,4	2,3 m.
Energija ishlab chiqaruvchi mashinalar va uskunalar	697,4	72,1
Metallni qayta ishlash mashinalari	461,2	3,2 m.
Ma'lumotlarni avtomatik qayta ishlash uchun ish yuritish mashinalari va uskunalar	13,4	102,0
Telekommunikatsiya, ovoz yozish va ovozni takrorlash uchun asboblari va uskunalar	4,3	19,1 m.

2023- yil yanvar-avgust natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi **25,5** % ni tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan **21,4** % ga kamaydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-avgust, ming AQSH dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-avgust oylarida viloyatimiz **41** ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (XXR, Pokiston, Qozog'iston, Turkiya, Tojikiston, Rossiya Federatsiyasi va Italiya) jami importning **3/4** qismini tashkil etdi.

RESPUBLIKA IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2023- yil yanvar-avgust, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI (2023- yil yanvar-avgust)

	Hajm Ming AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Surxondaryo viloyati	74 632,4	64,4	100
Termiz sh.	23 304,3	85,6	31,2
<i>tumanlar:</i>			
Oltinsoy	1 706,0	62,4	2,3
Angor	5 212,4	15,2 m.	7,0
Bandixon	17,9	2,1	0,0
Boysun	544,8	39,0	0,7
Muzrabot	2 526,3	2,4 m.	3,4
Denov	17 512,3	118,7	23,5
Jarqo'rg'on	4 423,0	76,5	5,9
Qumqo'rg'on	453,7	50,4	0,6
Qiziriq	1 270,0	20,2	1,7
Sariosiyo	2 994,3	8,8	4,0
Termiz	7 415,3	76,4	9,9
Uzun	3 839,5	82,7	5,1
Sherobod	2 193,1	102,2	2,9
Sho'rchi	866,5	21,3	1,2

Eng yuqori hajm,
ming AQSH dollari

Termiz sh. 23 304,3

Denov 17 512,3

Termiz 7 415,3

Eng quyi hajm,
ming AQSH dollari

Bandixon 17,9

Qumqo'rg'on 453,7

Boysun 544,8

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Termiz shahri **31,2** % bilan **23 304,3** ming AQSH dollarini, eng quyi, Bandixon **17,9** ming AQSH dollarini tashkil etdi.